

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 17.12.1964, sp. zn. 10 Tz 97/64, ECLI:CZ:NS:1964:10.TZ.97.1964.1

Číslo: 9/1965

Právní věta: K postupu súdov pri ukladaní trestov vo vzťahu k ustanoveniu § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 tr. zák.I. V súvislosti s postihom trestného činu podľa § 132 ods. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 17.12.1964

Spisová značka: 10 Tz 97/64

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doznání obviněného, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Trest, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 58 ods. 1 písm. a
§ 132 ods. 1
§ 59 ods. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 9/1965 sb. rozh.

K postupu súdov pri ukladaní trestov vo vzťahu k ustanoveniu § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 tr. zák.

I.

V súvislosti s postihom trestného činu podľa § 132 ods. 1 tr. zák.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu zo 17. decembra 1964 - [10 Tz 97/64.](#))

Rozsudkom okresného súdu v Rožňave z 27. februára 1964 sp. zn. T 25/64 bol obvinený H. uznaný vinným jednak trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. b) tr. zák., ktorého sa dopustil ako vedúci skladník machináciami so zásobami v sklade Východoslovenského veľkoobchodu v Betliari a ktorým poškodil tento podnik o 9320,30 Kčs, jednak trestným činom opilstva podľa § 201 tr. zák., spáchaným jazdou na motocykle v stave silnej opilosti. Za tieto trestné činy mu bol uložený podľa § 132 ods. 1 tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody na jeden rok.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 13. mája 1964 sp. zn. 3 To 107/64 zrušil na odvolanie

obvineného rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej okresný súd uložil obvinenému trest odňatia slobody nepodmienečne a rozhodol tak, že podľa § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 tr. zák. podmienečne odložil výkon trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka na skúšobnú dobu troch rokov.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona zrušil rozsudok krajského súdu a odvolanie obvineného H. proti rozsudku okresného súdu v Rožňave zamietol.

Z odôvodnenia:

Výrok o vine je ohľadne oboch trestných činov založený na správnych a úplných dôkazoch, ktoré súdy hodnotili v súlade so zákonom. Skutkové zistenia ohľadne týchto trestných činov sú náležite posúdené po právnej stránke, takže vo výroku o vine nebolo zistené žiadne pochybenie.

Ohľadne výroku o treste uviedol krajský súd v napadnutom rozsudku, že výška trestu odňatia slobody je primeraná, že však existujú dôvody pre podmienečný odklad tohto trestu. Svoj názor odôvodnil krajský súd tým, že obvinený spôsobil škodu celkom nahradil ešte pred zahájením trestného stíhania, že sa k trestnej činnosti doznal a že sa činu dopustil pod vplyvom rozháraných rodinných pomerov. Záveru o odôvodnenosti podmienečného odkladu výkonu trestu nevadila podľa názoru krajského súdu ani skutočnosť, že obvinený bol už jedenkrát odsúdený pre rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve, pretože predchádzajúceho činu sa dopustil ako mladistvý v roku 1956.

S týmto hodnotením predpokladov pre podmienečný odklad výkonu trestu nemožno súhlasiť. Krajský súd pri ňom nerešpektoval ustanovenie § 2 ods. 6 tr. por. o tom, že orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy podľa vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Toto ustanovenie platí i pre hodnotenie dôkazov rozhodných pre zistenie podmienok odkladu výkonu trestu odňatia slobody podľa § 58 ods. 1 písm. a) tr. zák. Preto mal krajský posudzovať všetky okolnosti týkajúce sa osoby páchatela a jeho doterajšieho života v súvislosti s tým, ako sa jeho osobné vlastnosti prejavili v povahe a závažnosti spáchaného činu a na základe tohto posúdenia zhodnotiť, či možno dosiahnuť účelu trestu u obvineného i bez jeho výkonu.

Z uvedených hľadísk precenil krajský súd predovšetkým význam skutočnosti, že bola nahradená spôsobená škoda. Dobrovoľná náhrada škody je poľahčujúcou okolnosťou v zmysle § 33 písm. h) tr. zák., lebo svedčí o snahe páchatela odstrániť škodlivý následok činu. K tejto poľahčujúcej okolnosti však prihliadol náležitou mierou už okresný súd pri stanovení výšky trestu odňatia slobody, keď obvinenému vymeral za pokračujúcu trestnú činnosť, ktorá mala za následky škodu dosahujúcu výšky takmer 10 000,- Kčs, trest odňatia slobody v trvaní jedného roka, teda bližšie dolnej hranici zákonnej sadzby od šesť mesiacov do päť rokov.

Ani okolnosť, že sa obvinený doznal, nemôže sama o sebe dostatočne odôvodniť použitie § 58 ods. 1 písm. a) tr. zák., najmä keď k doznaniu došlo postupne, ako sa obvinený presvedčoval o rozsahu, v ktorom bola jeho trestná činnosť odhalená. Pri informatívnom výsluchu popieral, že by obohatil zistenými machináciami v sklade a motivoval svoje konanie snahou zakryť vzniklý schodok a iba postupne doznával ďalšie fakty, zistené vyšetrovateľom už v predchádzajúcich výpovediach priekupníkov. K tomuto vývoju výpovedí obvineného uviedol vyšetrovateľ, že obvinený doznal trestnú činnosť až na základe usvedčujúcich dôkazov. V tejto súvislosti nie je bez významu ani výpoveď svedka D., ktorý obvineného usvedčoval zo snahy mariť zistenie objektívnej pravdy behom vyšetrovania. Uvedený svedok vypovedal, že ho obvinený žiadal, aby pri výsluchu vyšetrovateľovi uviedol, že obvinený mu doviezol zemiaky, hoci v skutočnosti išlo o kukuričnú krupicu zo skladu.

Pri hodnotení doterajšieho života obvineného bolo treba uvážiť, že sa dopustil trestného činu

rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve už po druhýkrát, a to v podstate rovnakým spôsobom, totiž rozkrádaním hodnôt, ku ktorým mal ako zamestnanec socialistickej obchodnej organizácie prístup. K prvému trestnému činu rozkrádania majetku v rozsahu 7500,- Kčs došlo síce už v roku 1956, avšak obvinený bol zaň súdený až v októbri 1960, teda zhruba dva a pol roka predtým, než začal znovu páchať ten istý trestný čin. V teraz posudzovanom prípade spáchal trestnú činnosť nie ojedinele, ale celým radom pokračujúcich útokov proti majetku podniku, v ktorom bol zamestnaný ako vedúci skladník a pre svoju trestnú činnosť si vytváral zámerné predpoklady. Konečne pre hodnotenie možnosti nápravy obvineného nie je bez významu, že celý zisk z trestnej činnosti, ktorou poškodil svojho zamestnávateľa o 9320,30 Kčs, spotreboval na nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Z tohto spôsobu života vyplynulo potom spáchanie a ďalšieho trestného činu opilstva podľa § 201 tr. zák., za ktorý mu bol súčasne uložený súdom trest.

Zo všetkých týchto okolností je zrejmé, že predchádzajúce prejednanie trestnej činnosti obvineného v roku 1960 pred súdom a vtedy vyslovené upustenie od potrestania sa minulo výchovným účinkom, a že preto nemožno mať dôvodne za to, že by teraz po opakovanej trestnej činnosti stačilo k náprave obvineného len uloženie trestu bez jeho skutočného výkonu.

Tým, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní obvineného nehodnotil všetky rozhodné skutočnosti z hľadiska ich významu pre dosiahnutie účelu trestu a v dôsledku toho výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil, porušil zákon v ustanovení § 2 ods. 6 tr. por., § 58 ods. 1 písm. a) tr. zák.

II.

V souvislosti s postihem trestného činu podle § 201 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 1964 - [7 Tz 80/64.](#))

Rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 28. 5. 1964 sp. zn. 4 T 65/64 byl obviněný K. uznán vinným trestným činem opilství podle § 201 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců a podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. byl mu povolen podmíněný odklad výkonu trestu na zkušební dobu tří roků.

Usnesením krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 7. 1964 sp. zn. 9 To 9/64 bylo zamítnuto odvolání okresního prokurátora, kterým se domáhal zrušení výroku o podmíněném odsouzení a uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody.

Nejvyšší soud k stížnosti pro porušení zákona zrušil toto usnesení krajského soudu a přikázal krajskému soudu v Ostravě, aby v rozsahu zrušení věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Trestná činnost obviněného K. spočívala v tom, že dne 27. února 1964 řídil v podnapilém stavu nákladní auto Škoda 706, havaroval a způsobil škodu na majetku. Nákladní auto Škoda 706 si obžalovaný vzal bez souhlasu ČSAD Frýdek-Místek, závod Frýdlant. Uvedeného dne pracoval do 16,30 hod. na údržbě auta, po skončení práce měl sice úmysl odjet domů vlakem, zastavil se však v hotelu Hamerník ve Frýdlantě, kde pojedla pořil větší množství alkoholických nápojů. V důsledku podnapilosti a protože se zdržel, rozhodl, že pojedje domů služebním autem. Poněvadž byl značně podnapilý, nezvládl řízení v nepřehledné zatáčce a havaroval. Stupeň opilosti je prokázán krevní zkouškou, podle které je zjištěno, že měl v krvi 1 hodinu po nehodě 1,96 promile alkoholu a podle výslechu svědka Š. byl značně podnapilý, nohy se mu podlamovaly v kolenou a nemohl se orientovat.

Oba soudy postupovaly, pokud jde o zjištění skutkového stavu, správně a učinily z něho správné závěry o vině obviněného.

Při úvaze o trestu vycházel však jak okresní soud, tak krajský soud z toho, že obviněný pochází z kovozemědělské rodiny, pracoval jako dělník, později jako řidič ČSAD. V nedávné době se oženil, v místě bydliště má dobrou pověst, na pracovišti je rovněž kladně hodnocen. Spolu s tím bylo přihlédnuto k tomu, že byl sice již jednou soudně trestán, a to dne 13. února 1962 pro trestný čin opilství a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 187 odst. 2, § 246 odst. 1 tr. zák. č. 86/1950 Sb. trestem 6 měsíců odnětí svobody, jehož výkon byl odložen na zkušební dobu jednoho roku a trestem zákazu činnosti (řízení motorových vozidel na dobu jednoho roku), ve zkušební době se však osvědčil, z čehož soudy dovodily, že ve smyslu § 60 odst. 3 tr. zák. je nutno na obžalovaného hledět jako by nebyl odsouzen.

Při úvaze o trestu oba soudy, zejména však krajský soud, který měl napravit pochybení okresního soudu, přecenily osobu pachatele při hodnocení stupně nebezpečnosti jeho jednání, kterého se obviněný K. dopustil. Oba soudy rozhodovaly bez náležitého zhodnocení jeho předchozí trestné činnosti a nevyžádaly si pro tento účel spis o předchozím odsouzení. Z obsahu spisu 3T 260/61 okresního soudu ve Frýdku-Místku vyplývá, že obviněný K. dne 21. října 1961 si přivodil značnou podnapilost (173 mg alkoholu) a v podnapilém stavu řídil nákladní auto, které si vzal rovněž bez souhlasu podniku, přehlédl řádně osvětlené osobní auto ČSAD, narazil na ně a způsobil na něm škodu ve výši nejméně 5485,- Kčs.

Obviněný se tedy opětovně dopustil stejné trestné činnosti. I když se ve zkušební době osvědčil, nutno jeho předchozí potrestání pro stejný trestný čin zhodnotit v této trestní věci při ukládání trestu, neboť způsob provedení trestného činu svědčí o tom, že obviněný neprojevil snahu o nápravu a trest, který mu byl uložen v prvním případě, nesplnil svůj účel.

Poněvadž krajský soud v Ostravě i za těchto okolností zamítl odvolání okresního prokurátora a tak vyslovil souhlas s podmíněným odkladem výkonu trestu obviněnému, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., § 23 odst. 1 a § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák.